

კაკლოვანი კულტურების აგრობიზნესი

-

მოგება და გამოწვევები ნუშის, კაკლისა და ფსტის წარმოებაში

ზვიად ბობოქაშვილი

სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრი

სოფლის მეურნეობის დოქტორი

ასოცირებული პროფესორი, მეხილეობა

მეხილეობის კვლევის სამსახურის უფროსი

ეროვნული კონფერენცია - მაღალი ღირებულების საინვესტიციო
შესაძლებლობები მეხილეობაში,
თბილისი, 7 ნოემბერი, 2019

European Bank
for Reconstruction and Development

Food and Agriculture
Organization of the
United Nations

The European Union
for Georgia

EU4Business

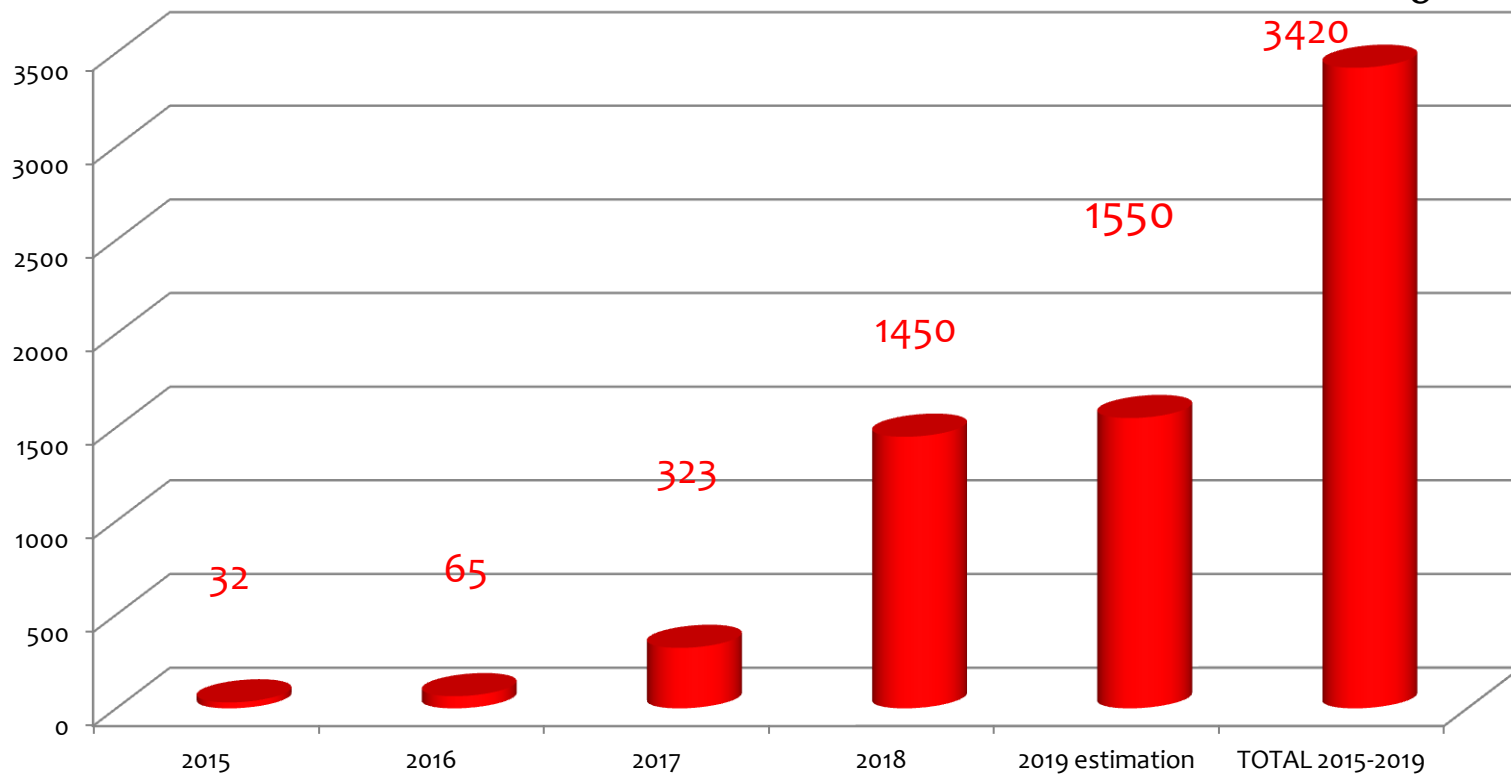
ნუშის შესაძლებლობები

- * მოთხოვნა ნუშის მსოფლიო ბაზარზე სტაბილურად მაღალია
- * კლიმატური და ნიადაგობრივი რესურსები
- * დამატებითი ღირებულების მინიჭება -
გადამუშავებული პროდუქტების წარმოებით
- * წარმოების ახალი ინტენსიური ტექნოლოგიები
- * სელექციური მიღწევები ახალი ჯიშების გამოყვანის
კუთხით მზარდია

ნუშის წარმოება საქართველოში

- გაზრდილი დაინტერესება ბოლო 5 წლის მანძილზე
- ფართობების მნიშვნელოვანი ზრდა
- წამყვანი ჯიშები: სუპერნოვა, გუარა, სოლეტა, ფერანე

ახალი ბალების
დინამიკა
საქართველოში

ნუშის წარმოების ფინანსური ინდიკატორები

- ❖ საშუალო მოსავლიანობა - 4 – 5 ტონა/ჰა
(გაუტეხავი) – 1,3 – 1,7 ტონა გული/ჰა
- ❖ სრულ მსხმოიარობაში შესვლის პერიოდი - მე-
4 – 6 წელიწადი
- ❖ საშუალო სარეალიზაციო საბითუმო ფასი
ადგილობრივ ბაზარზე გაუტეხავი - 6,0- 7,0
ლარი
- ❖ საშუალო სარეალიზაციო ფასი (გული) - 5,8 –
6,5 ევრო/კგ

ნუშის ბაღის გაშენების საინვესტიციო მაჩვენებლები

- ❖ ბაღის გაშენება ადგილობრივი მოცემულობის თანახმად - **7000 - 8000** ლარი (სარწყავი სისტემის გარეშე)
- ❖ წლიური მოვლის საორიენტაციო ხარჯები - **4800 – 5200** ლარი - ფიქსირებული ხარჯების გარეშე
- ❖ მოსავლის აღება, გაწმენდა და სარეალიზაციო სახის მინიჭება - **0,40-0,50 /1** კგ
- ❖ საორიენტაციო შემოსავალი **EBITDA 1 ჰა = 20000 – 22 000** ლარი/ჰა

ნუშიის წარმოების აგრონომიული რისკები და გამოწვევები

- * აქვს სპეციფიკური კლიმატური და ნიადაგობრივი მოთხოვნები - მაღალი pH, ნაკლები ტენიანობა
- * მაღალია მცენარეების ხმობის რისკი სხვადასხვა პათოგენების (ვერტიცილიოზი, ფიტოფტორა, ნემატოდები) აქტივობის გამო
- * გვიანი საგაზაფხულო წაყინვები
- * ბალის ექსპლოატაციის პერიოდი სხვა კაკლოვნებთან შედარებით შეზღუდულია - 25 – 30 წელიწადი

ნუშის წარმოების ზოგადი გამოწვევები და რისკები

- * გლობალური კლიმატური ცვლილებები - მოყვანის ტექნოლოგიური კომპონენტების ცვლის აუცილებლობა
- * მაღალი კონკურენცია სარეალიზაციო ბაზრებზე
- * პროდუქტის მოხმარების სახის და ფორმის ტენდენციების საორიენტაციო ცვლა მსოფლიო ბაზარზე
- * მოსავლიანობის გაზრდა დანახარჯების სტაბილიზაცია
- * პროდუქტის ხარისხობრივი მაჩვენებლებისა და უვნებლობის მოთხოვნების ზრდა

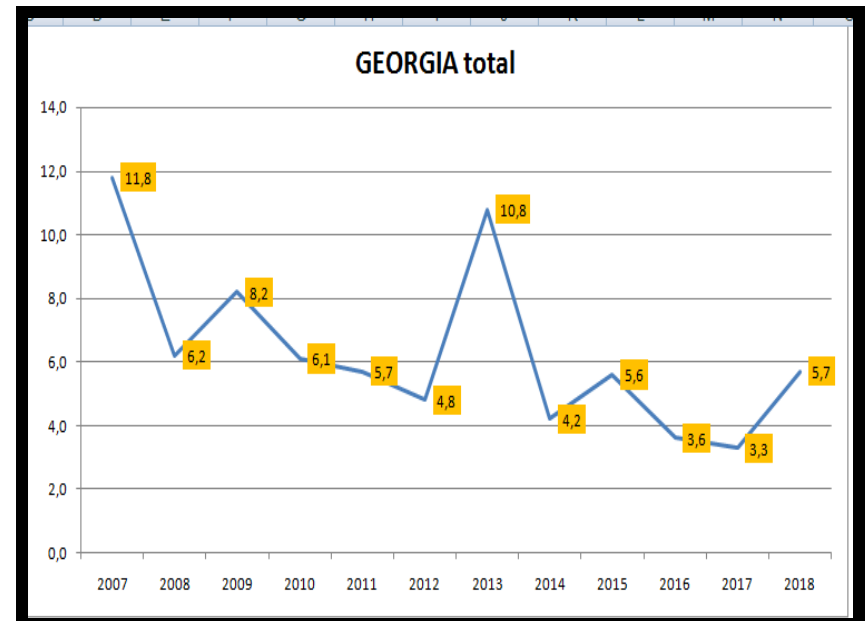
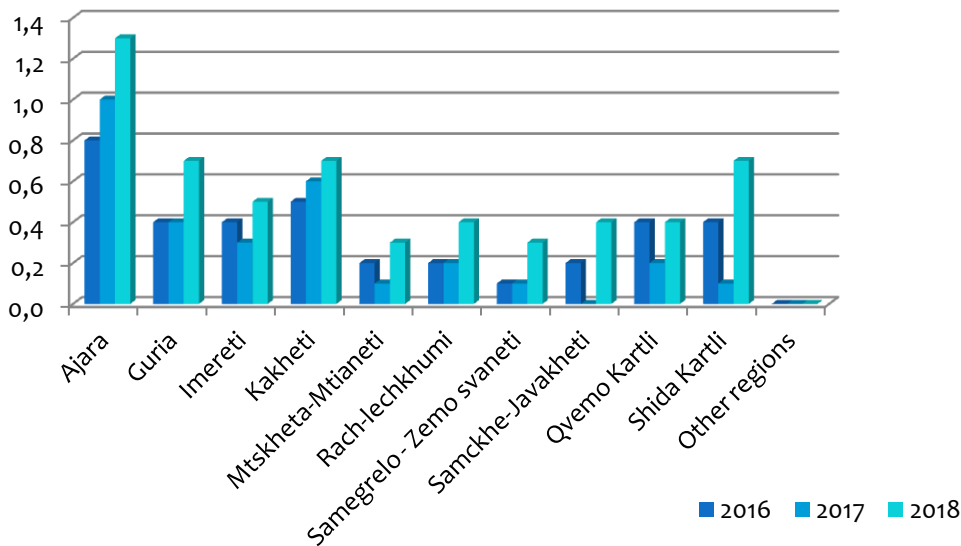
უპირატესობები

- * სრულ მსხმოიარობაში ადრეული შესვლა
- * შერჩეული ჯიშები და ადაპტირებული მოვლის აგროტექნოლოგიები
- * ძველი ბალის ამორტიზაციიდან ახალი ბალის მოსავლიანობაში შესვლის მოკლე პერიოდი

კაკალი

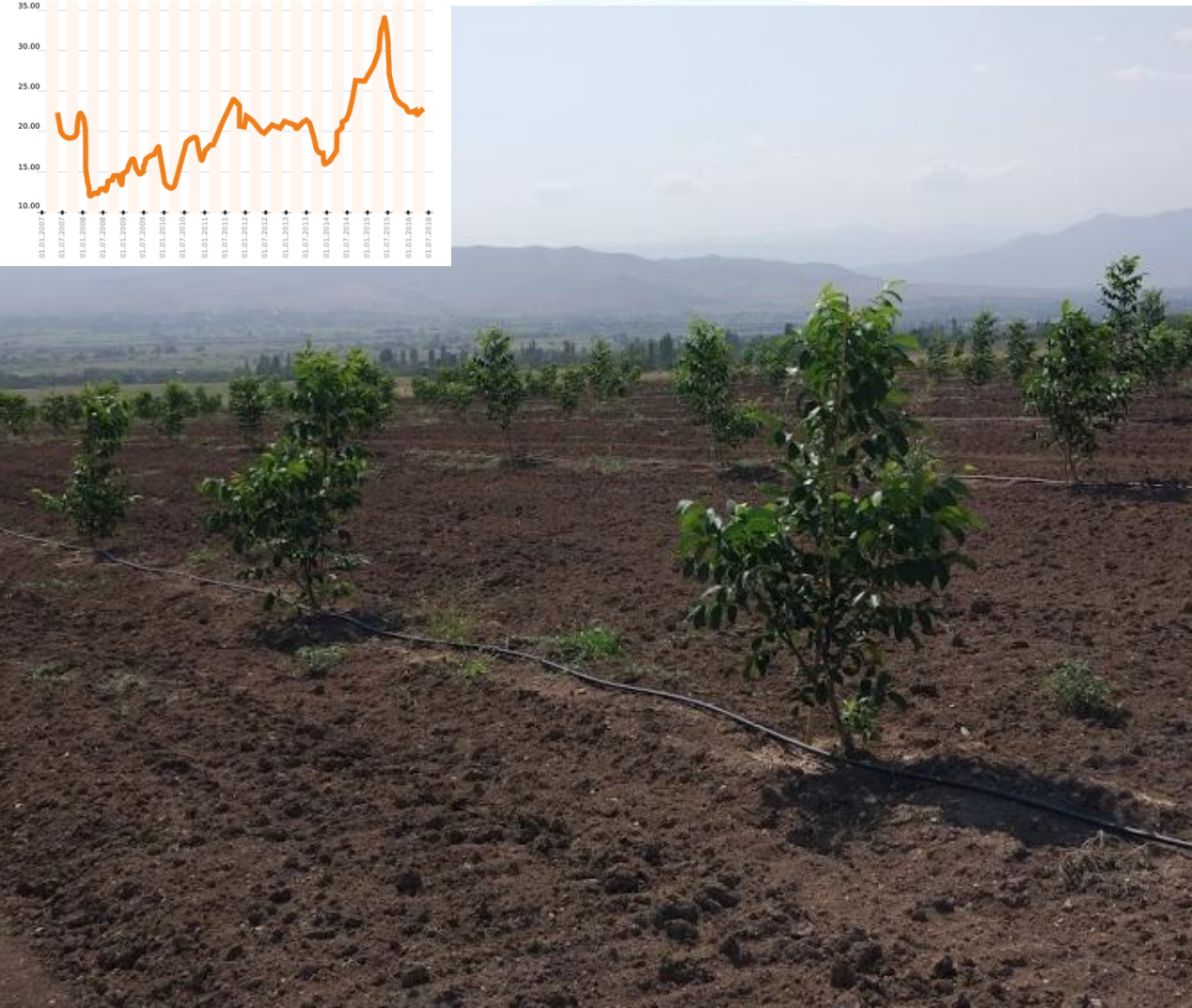
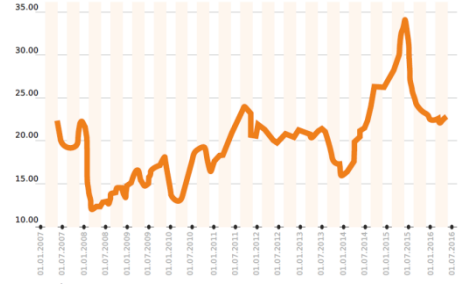
- * კაკლის წარმოება 5 200 – 6 200 T
- * წარმოების თავისებურება – ცალკეული, ეზოში და ბაღებში დარგული, გზის პირის ხეები
- * *Juglans regia* და *Juglans Ziboldiana*

კაკლის ახალი ბალები

Walnut kernel price on local market, Gel

კაკლის შესაძლებლობები

- მოთხოვნა კაკლის მსოფლიო ბაზარზე სტაბილურად მაღალია
- სტაბილურია მოთხოვნა ადგილობრივ ბაზარზე
- ახალი ბაზრების დამატების შესაძლებლობა - ინდოეთი, სპარსეთის ყურე და სხვა
- ძირითადი სარეალიზაციო ბაზრები განლაგებულია გეოგრაფიულად ახლოს- გერმანია, თურქეთი და სხვა
- შესაძლებელია მრავალი ადგილის მოძებნა შესაბამისი ნიადაგობრივ-კლიმატური პირობებით

კაკლის წარმოების ფინანსური ინდიკატორები -1

- საშუალო მოსავლიანობა - 4,2 – 5,0 ტონა/ჰა (გაუტეხავი) – 1,6 – 2,0 ტონა ნიგოზი/ჰა
- სრულ მსხმოიარობაში შესვლის პერიოდი - მე-7 – 9 წელიწადი
- საშუალო სარეალიზაციო საბითუმო ფასი ადგილობრივ ბაზარზე გაუტეხავი - 5,0- 6,0 ლარი
- საშუალო სარეალიზაციო ფასი (ნიგოზი) - 5,2 – 5,8 ევრო/კგ

კაკლის ბაღის გაშენების საინვესტიციო ინდიკატორები

- ❖ ბაღის გაშენება ადგილობრივი მოცემულობის თანახმად - **6500 - 7500** ლარი (სარწყავი სისტემის გარეშე)
- ❖ წლიური მოვლის საორიენტაციო ხარჯები - **4200 - 4700** ლარი - ფიქსირებული ხარჯების გარეშე
- ❖ მოსავლის აღება, გაწმენდა და სარეალიზაციო სახის მინიჭება - **0,40-0,50 /1** კგ
- ❖ საორიენტაციო შემოსავალი **EBITDA 1 ჰა = 20000 - 24 000** ლარი/ჰა

კაკლის წარმოების აგრონომიული რისკები და გამოწვევები

- * ადაპტირებას მოითხოვს მოვლის ჯიშური აგროტექნოლოგიები (ჯიში - ჩენდლერი და სხვა)
- * დასაზუსტებელია წარმოების ოპტიმალური რეგიონები
- * დასახვეწია მცენარეთა ინტეგრირებული დაცვის სისტემა
- * შესამუშავებელია გასხვლისა და დარგვის სქემების ადაპტირებული სქემები

უპირატესობები

- * ბაღის ექსპლოატაციის პერიოდი გრძელდება - **35 – 45 წელიწადი**
- * ბაღის სრულმსხმოიარობაში შესვლის შემდეგ იშვიათია ხეების გახმობა
- * მოსავლიანობის გაზრდა **6 – 6,5 ტ/ჰა** არსებული ტექნოლოგიების დახვეწის გზით
- * არ მოითხოვს ფუტკრებით დამტვერვას
- * ამორტიზაციის დროს შესაძლებელია კაკლის მერქანის რეალიზაცია **400 - 500 usd/m³** , რომელიც თითქმის ფარავს გაშენების საინვესტიციო ხარჯებს.

ფსტის შესაძლებლობები

- მოთხოვნა ფსტის მსოფლიო ბაზარზე სტაბილურად მაღალია
- იზრდება მოთხოვნა ადგილობრივ ბაზარზე
- მსოფლიო მწარმოებელთა რიცხვი შეზღუდულია
- ზოგიერთ მთავარ მწარმოებელ ქვეყანაში შეინიშნება მოსავლის კლება კლიმატური ცვლილებები გამო
- შესაძლებელია წარმოებული პროდუქტების დივერსიფიცირება - საკონდიტრო პროდუქტები და სხვა

ფსტის წარმოება მსოფლიოში

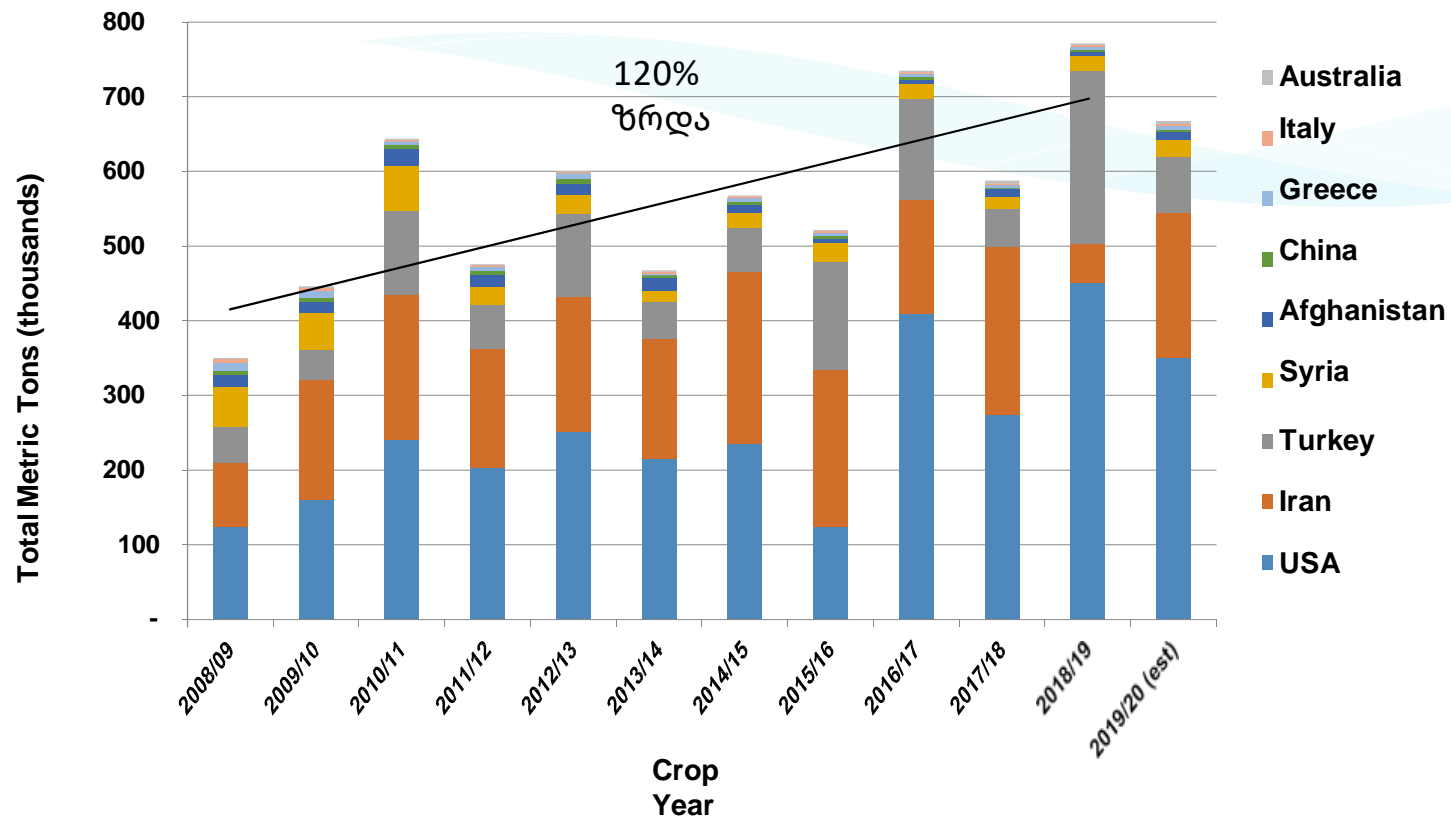

Figure - Pistachio world production
 (Source: Louse Ferguson presentation, Tbilisi, Oct, 2019)

ფსტის მსოფლიო საბითუმო ფასი, USD/kg

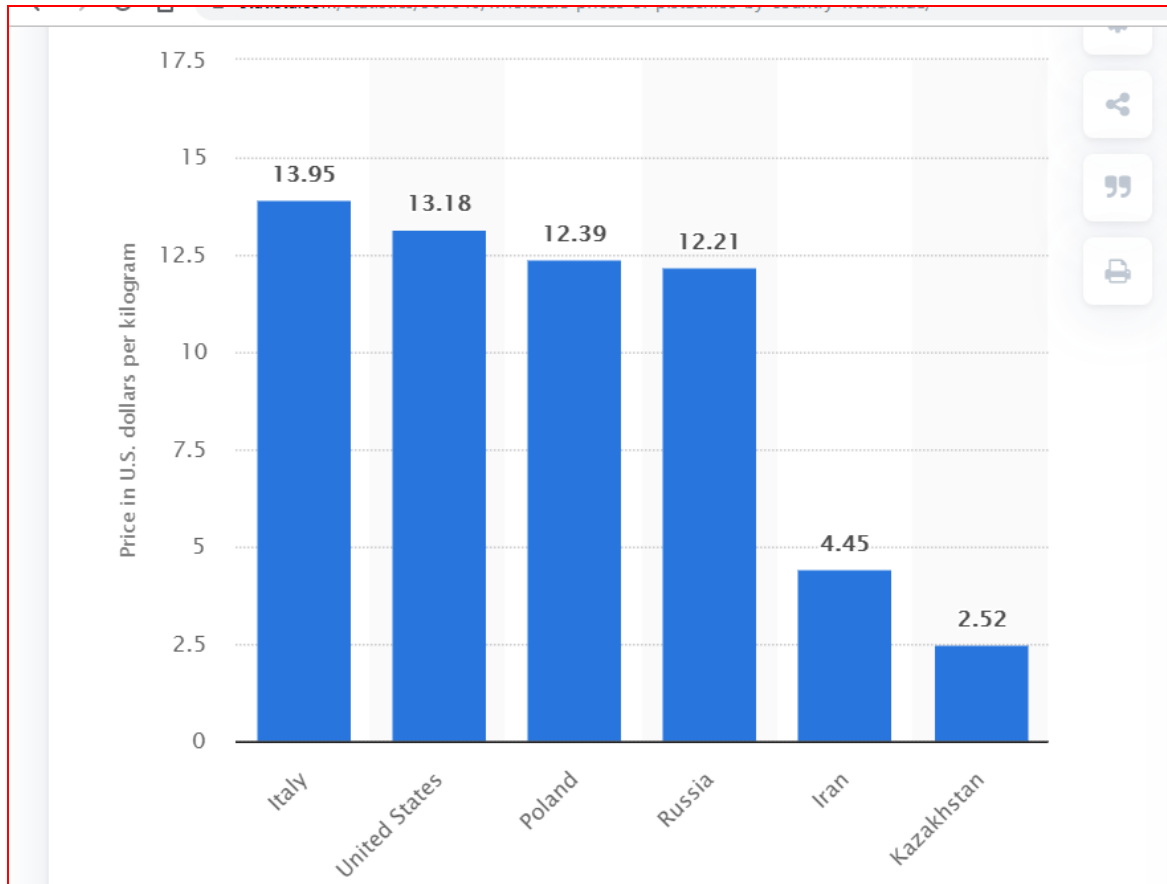

Figure - Overall price of pistachio 2018

(Source: <https://www.statista.com/statistics/967040/wholesale-prices-of-pistachios-by-country-worldwide/>)

ფსტის წარმოების ფინანსური ინდიკატორები -1

- საშუალო მოსავლიანობა - 1,8 – 2,5 ტონა/ჰა (გაუტეხავი), პროდუქტიული გამოსავლიანობა 1,5 – 2,0 ტონა
- სრულ მსხმოიარობაში შესვლის პერიოდი - მე-8 – 12 წელიწადი
- საშუალო სარეალიზაციო ფასი მსოფლიო ბაზარზე - 8,0 – 9,0 ევრო/კგ

ფსტის ბაღის გაშენების საინვესტიციო ინდიკატორები

- ბაღის გაშენება ადგილობრივი მოცემულობის თანახმად - **8500 - 9000** ლარი შემოტანილი ნერგით (სარწყავი სისტემის გარეშე)
- წლიური მოვლის საორიენტაციო ხარჯები - **4300 – 4800** ლარი - ფიქსირებული ხარჯების გარეშე
- მოსავლის აღება, გაწმენდა და სარეალიზაციო სახის მინიჭება - **0,40-0,50 /1 კგ**
- საორიენტაციო შემოსავალი **EBITDA 1 ჰა = 25000 – 30 000** ლარი/ჰა

ფსტის წარმოების აგრონომიული რისკები და გამოწვევები

- შესარჩევია ოპტიმალური ჯიშებისა და საძირების სპექტრი
- არ არსებობს მსხმოიარე ფსტის ბაღი საქართველოში
- ადაპტირებას მოითხოვს მოვლის ჯიშური აგროტექნოლოგიები
- შესასწავლია გავრცელების პოტენციური რეგიონები
- დასახვეწია მცენარეთა ინტეგრირებული დაცვის სისტემა

უპირატესობები

- ბალის ექსპლოატაციის პერიოდი გრძელდება - 60 – 80 წელიწადი
- შესაძლებელია ნაკლებად წყლით უზრუნველყოფილი ადგილების გამოყენება
- შესაძლებელია დამლაშებული ნიადაგებზე გაშენება
- მოთხოვნა მსოფლიო ბაზარზე მზარდია

ფსტის ნამყენები საქართველოში

და კითხვა, მაინც რომელი ???

VS

VS

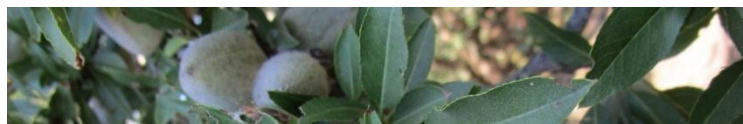
სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრის პრაქტიკული აქტივობა სექტორის განვითარების მიზნით

- * სემინარები-ტრენინგები ფერმერებისთვის
- * სახელმწიფო პროგრამის “დანერგე მომავალი”
სამეცნიერო-პრაქტიკული მხარდაჭერა
- * ნუშის და კაკლის ახალი ჯიშების შესწავლა და
ტესტირება
- * ნუშის და კაკლის ჯიშების სხვა-ფორმირების
ადაპტაცია საქართველოს პირობებისათვის
- * ფსტის ჯიშების ახალი საკოლექციო ბაღის მოწყობა

შეკითხვები ????

გმადლობთ ყურადღებისთვის !!!

bobokashvili@hotmail.com

